

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- 1.....הלכתא למשיחא
- 1.....א. חטאת ששחטה חוץ לזמנה אם עלתה לא תרד חוץ למקומה ... לא תרד
- ב. שבק תנא דידן איל נזיר דשכיה ונקיט איל המילואים ותנא דידן עיקר מילתא נקט
- 3.....ג. הנסכים שקדשו בכלי ונמצא זבח פסול אם יש זבח אחר יקריבו עמו ואם לאו יפסלו בלינה ... אין הנסכים מתקדשין אלא בשחיטת הזבח ... דאיפסיל בזריקה 3
- 5.....ד. כל העומד לזרוק כזרוק דמי
- 6.....ה. שמן שהפרישו לשום מנחה זה פסול לשום מנחה אחרת
- 6.....ו. לב בית דין מתנה עליהם אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהו לזבת אחר
- 7.....הלכה למעשה
- 8.....הלכתא למשיחא
- 8.....ז. תמידין שלא הוצרכו לציבור ... נפדין תמימים
- ח. ולד תודה ותמורתה הפריש תודה ואבדה והפריש אחרת תחתיה אינה טעונה לחם ... והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות מנין שאיזה מהן שירצה יקריב ולחמה עמה ... לפני כפרה טעונין לחם
- 9.....

דף עט.

הלכתא למשיחא

א. חטאת ששחטה חוץ לזמנה אם עלתה לא תרד חוץ למקומה
... לא תרד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כבר התבאר במסנת זבחים דף כז. כל איסורי¹ המזבח שאסורין מחיים לגבי מזבח, והם הרובע והגרבע והמוקצה והנעבר והאתנן והמחיר והכלאים והטריפה ויוצא דופן ובעלי מומין, שעלו ירדו לפי שאינן ראויין מתחילתן.

אולם קדשים שלנו², בין שלן הדם או הבשר או האימורים, זבחה שיצא חוץ לעזרה, או שנטמא או נפסל במחשבת הזמן או במחשבת מקום, או במחשבת שינוי, או שקבלו הטמאים וזרקו את דמו הואיל וראויין בעבודת קרבן הבא בטומאה³, ושנתן דמו חוץ למקומו, או קדשי קדשים שנשחטו בדרום או שנתקבל דמם בדרום⁴, אף על פי שכל אלו פסולים, אם עלו לראש המזבח לא ירדו. וי"א⁵ שקדשי קדשים שנשחטו בדרום אם עלו ירדו, ויש מחלקים⁶ אם משלה בהן האור לא ירדו, ואם לא משלה בהן האור ירדו.

הכלל כל שפיסולו בקודש⁷, הקדש מקבלו⁸, וכשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו שנייה שהרי פסולין הם.

¹ רמב"ם שם הלכה ה, ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קכט סעיף טו

² רמב"ם שם הלכה ז

³ מדכתב רבינו הטמאים ונתן טעם משום דכשר בקרבן ציבור מכלל דשאר הפסולין שקבלו אם עלה ירד מיהו ממה שכתב בהט"ו נראה דהוא הדין זר אם עלה לא ירד ואפשר דדוקא זר משום דכשר בבמה, ומה שהקשה בתוס' א"כ יוצא נמי, י"ל משום דיוצא לא שייך אלא בבשר דנאכל בכל עיר אבל יוצא דדם לא שייך בבמה וצ"ע. ולפי"ו אפשר דבשאר פסולין אם עלה ירד וצ"ע. ישועות מלכו

⁴ בכס"מ כתב יש לתמוה דבריש מעילה (דף ב') גבי קדשי קדשים ששחטן בדרום וקיבל דמן בצפון בצפון וקיבל דמן בדרום אליבא דר' יהודה לא תיבעי לך דכ"ע לא פליגי שאם עלו ירדו. ורבינו שפסק בסמוך כר' יהודה ה"ל לפסוק כאן שאם עלו ירדו ושמא נוסחא אחרת היתה לרבינו בזה. ובלח"מ כתב "נ"ל דרבינו ז"ל סובר דפליגי אסוגיא דמעילה סוגיא דפ"ב דזבחים וסוגיא דפ' כל הפסולין ורבינו ז"ל נ"ל דסובר דפליגי סוגיי אהרדי ואית לן למפסק כתרי סוגיי לגבי חדא דהיינו ההיא דמעילה ואית לן כסוגיי דפ"ב דזבחים ודפ' כל הפסולין דאית להו דר' יהודה לא פליגי בניתנין למעלה שנתנן למטה". עיי"ש מה שהאריך

⁵ דעת רש"י

⁶ דעת תוס' עיין ערוה"ש שם כא

⁷ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יב הלכה יח

⁸ לכאורה משמע להלן פ"ד א' דזה לדברי ר"ש יעו"ש וא"כ רבינו שפסק כדברי ר"י בהלכה ו' לא הו"ל להביא זה הכלל ועיי"ש ב' אולם בתו"כ פרשת צו פ"א וזבחים כ"ז ב' ובגדה מ' ב' משמע לכאורה דר"י ג"כ ס"ל זה הכלל רק דממעט הני תלת דסעיף ו' ועיי' בזבחים פ"ט ויש ליישב דגם ר"י ע"כ ס"ל האי כללא והכי משמע בתוס' ס"ח א' ושם כ"ה א' ובמנחות י' ב' יעו"ש והא דקאמר ור"י יליף טעמיה מפני מה לן בדם וכו' היינו לומר שממעט זה הוא פסולו בקדש מיקרי והבן ופשוט. הר המוריה שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ב. שבק תנא דידן איל נזיר דשכיח ונקיט איל המילואים ותנא דידן עיקר מילתא נקט

איל נזיר ששחטו⁹ ונפסל בשחיטתהו במחשבת זמן או במחשבת מקום, קדש הלחם¹⁰, נמצא בעל מום או מריפה או ששחטו שלא לשמה, לא קדש הלחם וכדרך שהתבאר לעיל דף עח: לגבי תודה ולחם שלה. וכן הדין בשתי הלחם הבאין עם כבשי עצרת¹¹.

ג. הנסכים שקדשו בכלי ונמצא זבח פסול אם יש זבח אחר יקריבו עמו ואם לאו יפסלו בלינה ... אין הנסכים מתקדשין אלא בשחיטת הזבח ... דאיפסיל בזריקה

כבר התבאר במסכת סוטה דף יד: ולעיל דף ז. ודף מד: שכל כלי השרת¹² אין מקדשין אלא במקדש, ואין מקדשין אלא מדעת כלל¹³ אף ליפסול¹⁴. ואין מקדשין אלא מתוכן ואין מקדשין אלא שלימים¹⁵.

⁹ רמב"ם שם הלכה יח

¹⁰ אף על גב דאחר שנתפגל הביאה קדוש להפסל בטבול יום ובלינה דאין חייבים משום פגול ומשום נותר אלא הבשר שהותר שעה אחת קאמר קדש הלחם להתחייב עליו משום פגול.

¹¹ תורת הקדשים שם אות מ אך צ"ע אמאי לא הזכירו הרמב"ם והזכיר רק איל נזיר ושם פרק טו הלכה יט לא הזכיר אלא שבשלא לשמן אף על פי שלא עלו לצבור לשם חובה הבשר יאכל ולא הזכיר הלחם ואפשר דפשיטא דכיון שלא עלו משום חובה דלא קדש הלחם וצ"ע.

¹² רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ג הלכה ב

¹³ ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קל סעיף יז שלדעת תוס' בזמנן מקדשין גם שלא לדעת והוה פלוגתא דרבוותאין

¹⁴ אף שיש דברים שאינן מקדשין ליקרב אבל מקדשין ליפסל וכמ"ש רבינו בפרקין דין זה ודין כ"א מ"מ כשהוא שלא מדעת אינן מקדשין אף ליפסל כן מתבאר בסוגיא הנזכר יע"ש. ודע דאף למ"ד דכלי שרת אין מקדשין שלא מדעת מ"מ משום גזירה דשמא יאמרו לדעת נתקדשו מתקדשין הכי ס"ל לחזקיה בפ' לולב וערבה (דף ג') וזעירי חולק עליו בגזירה זו כמבואר שם. משנה למלך שם

¹⁵ ניקבו אם עושין מעין מלאכתן שהיו עושין והם שלימים מקדשין ואם לאו אין מקדשין, ואין מקדשין אלא מליאין, אבל המדות אין מקדשות חסרות אלא אם דעתו למלאותן, ואם אין דעתו למלאותן מקדשות להפסל אבל לא ליקרב. שם ברמב"ם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

וכבר התבאר במסכת זבחים דף פו: שכשם שהמזבח¹⁶ מקדש את הראוי לו, כך הכבש¹⁷ ושאר כלי השרת מקדשין את הראוי להם¹⁸, כשהיה מדעת, שהרי נאמר בכלים (שמות ל כט) פֶּלֶן הַנִּזְעָע פָּהֶם יִקְדָּשׁ, משיגיע לכבש דבר הראוי לו לא ירד ואף על פי שנפסל, וכן כשיגיע לכלי שרת כל דבר הראוי לו מתקדש ולא יפדה לעולם, ואף על פי שנפסל.

לפיכך נסכים אם נתנן לכלי שרת¹⁹ אם לנו, יפסלו בלינה²⁰.

נסכים שקדשו²¹ בכלי שרת ונפסל הזבח, אם נפסל בשחיטה לא קדשו הנסכים ליקרב²². אם לא שיזמן להם אחר כך איזה זבח אחר ויתקדשו על ידי שיכוין לשוחטו עליהם ויקרבו עמו²³.

¹⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ג הלכה יח

¹⁷ ועיין בתוספתא דזבחים פ"ט וז"ל איברים שלנו בעזרה מעלין אותן כל הלילה שעל גבי הכבש שבראשו של מזבח מעלין אותן לעולם עכ"ל והא דרבינו לא מייתי דין זה י"ל כיון שכבש בכלל מזבח בזה וכבר כתב דין זה במזבח בסעיף י"א וכמשי"כ המל"מ, ובסוכב י"ל דרבינו לא ס"ל כן דהוא גורם לעיל סי' נ"ה סעיף י"ג סודרין אותן בכבש כנגד הסוכב וא"כ אין הדין כתוס' בזה ועיי"ש מש"כ בזה

¹⁸ נ"ב אבל שאינו ראוי להם לא מקדשי כלי שרת, והא דמזבח פנימי מקדש קומץ מנחה (זבחים כ"ז ע"ב), משום דהוי כלי שרת, פירושו משום דראוי לכלי שרת, שהקומץ מתקדש בכלי שרת, לכן גם מזבח פנימי מקדשו, וכן כתב רש"י פסחים (דף ל"ד ע"ב ד"ה טמאות) דאין כ"ש מקדשין רק הראוי להם כמזבח יעו"ש: וצ"ב הך שמועה דזבחים דף (כ"ח) [כ"ז ע"ב] קטורת זרה, ואכמ"ל. או"ש

¹⁹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ב הלכה יב

²⁰ דע דבמנחות (ע"ט, א) אמרינן אין הנסכין מתקדשין אלא בשחיטת הזבח, ופירש"י שקודם שחיטה הן כחולין ואין נפסלין בלינה. ולפי דבריו צ"ל הא דתנן בפ"ב דמעילה דמנחת נסכין כשקדשו בכלי הוכשרו לפסול בטבול יום ובמחוסר כיפורים ובלינה, או דרך המנחה של נסכין ולא הנסכין עצמן, או דמיירי בנסכים הבאין בפ"ע ולא בבאים עם הזבח [עתוס' מנחות טו, ב ד"ה אפשר]. אבל התוס' חלקו עליו וס"ל דוודאי בקדושת כלי נפסלו בלינה, והכא מיירי לענין לשנותו לזבח אחר דקודם השחיטה רשאי לשנותו ולא אחר השחיטה (שם), וגם לדעת הרמב"ם צ"ל כן שהרי בפ"ב ממעה"ק דין יב כתב לענין נסכים הבאים עם הזבח דאם נתנום לכלי שרת נפסלו בלינה ע"ש. [וצ"ע על הכ"מ שהשווה דעת הרמב"ם לרש"י, וכבר תמה עליו התו"ש שם במנחות פ"ז מ"ד]. ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קמד סעיף ח – ט

²¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יב הלכה ו

²² ודווקא ליקרב לא קדשו אבל לענין ליפסל בלינה קדשי משניתן בכלי שרת כדלעיל וכמשי"כ תוס' מנחות ט"ו ב' בד"ה אפשר וכו' וע"ט א' בד"ה אין וכו' יעו"ש. הר המוריה שם, אך בערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קמד ט כתב כלומר לאו דווקא בקרבן זה אלא אפילו לקרבן אחר מותרים.

²³ תורת הקדשים לד: אות ג ולדעת התוס' דוקא באותו יום

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

נפסל מקבלה²⁴ ואילך קדשו הנסכים²⁵ ליקרב²⁶, שאין הנסכים מתקדשים ליקרב אלא בשחיטת הזבח²⁷, ומה יעשה בהן, בקרבן יחיד הרי אלו לא יקרבו אפילו עם זבח אחר ואף על פי שהוא זבח באותה שעה, אלא מניחן עד שיפסלו בלינה וישרפו.

דף עט:

ד. כל העומד לזרוק כזרוק דמי

²⁴ היינו ר"ל שהקבלה היה בפסול. הר המוריה שם

²⁵ באחרונים האריכו כן בביאור דעת רבינו.

²⁶ פי' עם זה הקרבן דאילו מצד עצמן ידוע שנתקדשו מחמת שהונחו בכלי שרת כמ"ש רבינו פ"ב דמעשה הקרבנות ה"י"ב

²⁷ שאם השחיטה היתה כשירה קדשו הנסכים ליקרב רק בקרבן זה ולא בקרבן אחר. ומה יעשה בהן, כלומר הלא הזבח הזה נפסל אחר שחיטה ולזבח אחר אינו רשאי דכן איתא בגמ' שם דשמן שהפרישו לשם מנחה זו פסול למנחה אחרת, אמנם בקרבנות ציבור לב כ"ד מתנה עליהן שיקרבו לזבח אחר ובתנאי שהיה הזבח האחר זבח באותה שעה שזבחו זה, אבל בלא"ה לא התירו כדי שלא יאמרו נסכים שהפרישן לשם זה כשירין לשם זבח אחר (גמ') כלומר ובנשחט הזבח יאמרו כן, ולכן אם לא היה זבח באותה שעה נעשו כמו שנפסלו בלינה וישרופו, ובקרבן יחיד פסול בכל עניין וישרופו. ואף על גב דעיקר קידוש הנסכים לשם זבח זה הוא בשחיטת הזבח, מ"מ אפילו שחטן שלא לשמן יקרבו נסכיהם דבכל הזבחים כשירים שלא לשמן, וחמאת ופסח שפסולים אין להם נסכים. וזהו ביאור דברי הרמב"ם, ומ"ש הכ"מ צ"ע"ג כמ"ש התו"מ, והשגת הראב"ד קשה להבין והרי גם הרמב"ם פסק כרבי כמ"ש הכ"מ, וגם מ"ש אבל לרבי אפילו בשחיטה לחוד קדשי ליקרב עם זבח אחר מה"ד הוא וכצ"ל לבלי ליקרב עם זבח אחר, וגם הרמב"ם אומר כן, וכל השגתו צ"ע. ערוך השלחן העתיד שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

י"א²⁸ שכל העומד ליזרק כזרוק דמי, ומשום כך²⁹ כלי שרת³⁰ מקדשין דם הפסול ליקרב, וי"א³¹ שהעומד ליזרק לאו כזרוק דמי ודין מיוחד הוא בדם פסול שמתקדש בכלי שרת פסול ליקרב.

ה. שמן שהפרישו לשום מנחה זה פסול לשום מנחה אחרת

שמן שהפרישו, והקדישו בכלי שרת³² לשם מנחה זו פסול לשם מנחה אחרת. ואפילו היא מנחת ציבור אינו יכול לשנותה למנחה אחרת.

ו. לב בית דין מתנה עליהם אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהו לזבח אחר

²⁸ בית שמואל סימן קכד ס"ק ב

²⁹ שם בב"ש הביא שבכ"מ ביאר שמה שפסק הרמב"ם שכלי השרת מקדש דם הפסול ליקרב דפוסק כר' יוסי בכריתות דס"ל אם נודע שלא הטא כשהדם בכוס יזרוק משום כלי השרת מקדש את הפסול ליקרב והקשה עליו כמו שהקשה בלח"מ שם תימא אם כן למה פסק שם פ"ד דוקא כשנודע אחר שזרק אז יאכל ולא כשהדם בכוס אלא נראה באשם תלוי לא ס"ל כרבי יוסי מטעם הנ"ל לפי כשנודע שלא הטא הוי חולין למפרע אבל בעלמא מקדש כלי השרת את הפסול היינו אם אירע פסול בגוף וכ"כ תוספת שם בכריתות' להדיא לפ"ז ס"ל להרמב"ם כל העומד לזרוק כזרוק דמי וכן העומד לשרוף אלא אשם תלוי שאני וכן לא אמרי' באשם תלוי כ"ש מקדש, ובשאר פסולים דמקדש י"ל דלמד מסוגיא זבחים דף פ"ז פשט ר' יוחנן דכ"ש מקדש ואפשר מה שמחלק הרמב"ם בפ"ג דכ"ש מקדש דם ולא שאר דברים למד ג"כ מסוגיא הנ"ל דפשט רבי יוחנן כ"ש מקדש, ובמנחות דף ו' פשט דאינו מקדש מ"ה מחלק בין דם לשאר דברים ובוה מיושב קושית הר' פטר בתוספת שם, גם אין להביא ראיה ממ"ש הרמב"ם רפ"ג ה' מעילה היתר לכהנים לא נקרא אלא שנזרק הדם ובסוגיא במנחות משמע לר"ש אפילו קודם שנזרק נקרא היתר לכהנים משום דעומד לזריקה דהא כתבו תוס' במעיל' דף ה' דסוגיא ס"ל אפי' לר"ש לא פקעי הקדושה לענין מעילה אלא אחר הזריקה ועיין ברמב"ם פ"ג ה' תרומות שם משמע דפוסק כר"ש, ועיין בהרא"ש ס"פ גיד הנשה ועיין תשובת שער אפרים דף י"ט. ועיין תומים סו ב דס"ל בעלמא קי"ל כל העומד לזרוק כזרוק דמי.

³⁰ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ג הלכה יט

³¹ ח"מ שם א ובאר היטב שם ב וכתב ומ"ש הב"ש ורש"י כתב במנחות דף ק"ב דקי"ל כר"ש ע"ש. לא מצאתי שם כלום. גם כל הראיות שמביא הב"ש ע"ש. לא ראיתי ממנו שום הוכחה שהרמב"ם פסק כר"ש. ואדרבה בפירוש המשנה בב"ק פרק מרובה פסק בהדיא (ואינו) [ואין] הלכה כר"ש ע"ש. ועיין פ"ח שם מה שהאריך בזה, וכן בביאור הגר"א תמה על דברי הב"ש, ועיין ח"י הרי"מ שם מה שפלפל בזה, ובערוך השולחן שם ב כתב דקי"ל דלאו כזרוק דמי וכרבנן והאריך להקשות על הב"ש, ³² תורת הקדשים לה. אות ס ובזבח תודה שם תמה על הרמב"ם שלא הביא הלכה זו כלל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

מה שהתבאר לעיל שנפסל מקבלה³³ ואילך קדשו הנסכים ליקרב³⁴, הרי אלו לא יקרבו אפילו עם זבח אחר ואף על פי שהוא זבוח באותה שעה, אלא מניחן עד שיפסלו בלינה וישרפו. במה דברים אמורים בקרבן יחיד אבל בקרבן צבור אם היה שם זבח אחר זבוח באותה שעה יקרבו עמו, אם לא היה שם זבח אחר זבוח באותה שעה נעשו כמי שנפסלו בלינה וישרפו, מפני שלב בית דין מתנה עליהן שאם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהו לזבח אחר³⁵. כמו שבתאר בזבחים דף ו: שלב בית דין מתנה³⁶ בקרבנות צבור שאם יכולי ליקרב לשם מה שהוקדשו יקרבו, ואם לאו יקרבו עבור דבר אחר³⁷.

הלכה למעשה

ומטעם זה נהגו ליהנות³⁸ בכמה הנאות מדברי קדושה, כגון מטפחת של ספרים ושלחן שבבהכ"נ ומעילין של ס"ת, וכתבו הטעם שמכיון שנהגו וא"א ליזהר, לב ב"ד מתנה עליהם³⁹ מעיקרא כדי שלא יבואו בני אדם לידי תקלה, ואף על גב דלא התנו כאלו התנו דמי,

ודוקא בדבר שמבורר המנהג להקל, אבל בדבר שאין מנהג אין להקל,

וכן בדבר שאפשר ליזהר ממנו אין אומרים בסתמא לב ב"ד מתנה עליהם אלא א"כ התנו בפירוש.

ובס"ת של יחיד שיש לו בביתו לא שייך לב ב"ד מתנה.

³³ היינו ר"ל שהקבלה היה בפסול. הר המוריה שם

³⁴ פי' עם זה הקרבן דאילו מצד עצמן ידוע שנתקדשו מחמת שהונחו בכלי שרת כמ"ש רבינו פ"ב דמעשה הקרבנות הלי"ב

³⁵ כס"מ שם

³⁶ ז"ל הריטב"א שבועות דף יא: ומדנקט לישנא דלב ב"ד מתנה משמע שא"צ תנאי מפורש, וכדמפורש דמי, ודברים כאלו בלב כל אדם והוו דברים, דמסתמא כל מה שיכולין ב"ד לתקן בהם יתקנו עכ"ל, וע"ע קה"י שבועות סי' ה' בגדר תנאי זה

³⁷ לב בית דין מתנה עליהם אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהו לזבח אחר, לשון תוס מנחות טו. ד"ה אפשר

³⁸ רמ"א או"ח קנ"ד ה ומ"ב שם לג' - לו

³⁹ שכל תשמישי קדושה שהתנה מתחלה שרוצה להשתמש בהם לדברי חול, מועיל התנאי, ורשאי להשתמש בהם לדברי חול אפילו בעודו משתמש בהם לדברי קדושה. ויש להקל בזה אפילו בארון הקודש שיש ספר תורה בתוכו. והיינו כשהתנה על כך בתחלת עשיית אותו תשמיש קדושה, ואין התנאי מועיל להשתמש בהם שימוש של גנאי. וכן אין התנאי מועיל אלא לתשמישי קדושה, ולא לדברים שהם גוף הקדושה, כגון ספרים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

וראוי לכל אדם כשמנדב דבר לבהכ"נ או הגזברין כשקונין איזה דבר להתנות שיהיו רשאים להשתמש בו.

הנהגין⁴⁰ להניח עטרות ס"ת בראש הקורא בסיום התורה, אין מוחין בידם כיון שהוא לכבוד התורה לב ב"ד מתנה ע"ז במקום שנהגו אבל המניחים אותם בראשי חתנים דעלמא מוחין בידם ואם התנו בהדיא בשעת עשיית העטרה שיניחוהו בראשי חתנים מותר

המתנדבין ס"ת⁴¹ ומניחין מטפחות בבהכ"נ, מותר להשתמש בהם כל ספר וספר שלדעת כולם הוקדשו, וכ"ש מטפחות שהגזברין קונין לצרכי הספרים שבבהכ"נ.

אבל המניחים בביתם ואח"כ מקדישים כיון שעל דעת אותו ספר נעשה ונשתמש בו אותו ספר, אסור להניחו בס"ת אחר, ויש מתירין וכן נוהגין עכשיו משום לב ב"ד מתנה עליהן. ואפשר דלא מהני אלא כשהיה דעתו מתחלה כשקנה אותה להקדישה לבסוף לבהכ"נ. וצ"ע.

הלכתא למשיחא

ז. תמידין שלא הוצרכו לציבור ... נפדין תמימים

כבר התבאר במסכת שבועות דף י: שמשגיג⁴² ראש חדש ניסן⁴³ אין מקריבין קרבנות הצבור אלא מתרומה חדשה, ואם לא באה החדשה לוקחין מן הישנה⁴⁴. ואם הביא הישנה יצאו ואפי' אם יש מהחדשה, שאין זה אלא לכתחלה⁴⁵. כמבואר במסכת יומא דף סה:

⁴⁰ שו"ע ונו"כ או"ח קנ"ד י

⁴¹ דעת הרמ"א שם ט והמהכר הביא דעה זו ב"א וסתם שאסור להניחו בספר אחר וא"כ לספרדים יש לאסור זה, אולם תלוי אם הגזברים קנו מסתמא לדעת כולם קנו

⁴² רמב"ם הלכות שקלים פרק ד הלכה יא

⁴³ מתחלת ליל ר"ח ניסן מביאין מתרומה חדשה כגון עצים, וביום ל' אדר. מנ"ח קה. כתב בטו"א דמביאין מתרומה ישנה אף אם באו עדים בסוף היום וקדשו החדש והקריבו למפרע מהישנה לית לן בה דבדיעבד כשרה מהישנה כמש"כ רבנו כאן ואין מקריבין מהחדשה כ"ז שלא באו עדים.

⁴⁴ ודוקא אם נשאר בה כדי ג' קופות ואל"כ לוקחין מקדשי בדה"ב כנזכר שם ה"י

⁴⁵ דלא מצינו ששנה עליו הכתוב לעכב ולכן אם אין להם מן החדשה לוקחין מן הישנה. ס' קובץ ועי' טורי אבן ר"ה ז' א' ד"ה ואם הביא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

לפיכך אם הגיע ראש חדש ניסן ויש עמהן בהמות לתמידים ולמוספין מתרומה ישנה⁴⁶, ואפי' החטאות⁴⁷, פודין אותן ויוצאין לחולין אף על פי שהן תמימין⁴⁸, ויפלו דמיהן לתרומה ישנה שמקיצין בה את המזבח⁴⁹, שתנאי בית דין הוא על כל הבהמות שלוקחין לתמידין שאם לא יהיו צריכין להן יצאו לחולין ע"י פדיון⁵⁰.

אם רוצין⁵¹ יחזרו ויקחו אותן שפדו מתרומה חדשה, ויקריבום בשנה זו ומועיל להם הביקור שבקרום ד' ימים קודם, אף על פי שיצאו לחולין⁵².

ח. ולד תודה ותמורתה הפריש תודה ואבדה והפריש אחרת תחתיה אינה טעונה לחם ... והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות מנין שאיזה מהן שירצה יקריב ולחמה עמה ... לפני כפרה טעונין לחם

ולד⁵³ נדר⁵⁴ תודה ותמורתה, והמפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה, אם הביאן לאחר שכפר בתודה ראשונה אינן טעונין לחם.

⁴⁶ שאין פוחתין משהה מלאים המבוקרים בלשכת המלאים כמש"כ רבנו בפ"א מתו"מ ה"ט וכשמגיע ר"ח ניסן לא היו מקריבין שוב קרבנות צבור ממעות התרומה של אשתקד ונמצאו בכל שנה ושנה ארבעה מלאים בלשכת המלאים ממעות התרומה הישנה ולא הוצרכו לצבור. כמבואר ברש"י ועי' בפ"י תלמיד רשב"ש בפ"ד דשקלים שדעתו דאפשר לקנות בהקפה התמידים ולבקרם ממום ד' ימים קודם ר"ח ניסן ובר"ח ניסן יקנום מתרומה חדשה ויתקדשו אלא הכונה כאן תמידין שלא הוצרכו לצבור היינו שאבדו ונמצאו אחר ר"ח ניסן; ירו' שקלים פ"ד ה"ג

⁴⁷ ואין תמימין נפדין בקדושת הגוף.

⁴⁸ כדין כל מותרות דאזלי לקיין המזבח כנזכר שם ה"ט

⁴⁹ עי' חזו"א מנחות סי' כ"ח סק"ז

⁵⁰ רש"י, ורבנו לא כתבו משום שאין מוכרחין לעשות כן כמו בקמרת כ"ב בעה"ש ובמעשה רוקח:

⁵¹ טורי אבן מגילה כ"ט ב' וכ"כ תלמיד רשב"ש כאן בפ"ד ועי' חזו"א מנחות סי' כ"ח סק"ז ד"ה ואכתי וובשקל הקודש בבה"ל כאן.

⁵² רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יב הלכה ח

⁵³ אבל תודת נדבה חליפתה ותמורתה טעונין לחם, וולדה אינו טעון לחם, בין לפני כפרה בין לאחר כפרה. כמו שיבואר להלן דף פ בעוה"י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואם עדיין לא כפר בה והרי היא וחליפתה, או היא וולדה, או היא ותמורתה, עומדת בעזרה, הרי שניהן צריכין לחם⁵⁵. וי"א⁵⁶ שיקריב איזה שירצה ולחמה עמה והשניה אינה טעונה לחם.

⁵⁵ דעת הלכותי הלכות בתורת הקדשים שם אות ע ובזבח תודה ד"ה ומסקינן בדעת הרמב"ם דאם שניהן עומדים בעזרה שניהם טעונים לחם ששניהם נתחייבו בלחם ומה דאיתא בגמ' יכול שנייה טעונה לחם היינו באינה עומדת בעזרה ומה דאיתא שניהן עומדות ר"ל מוכנות להביאן לעזרה אבל לא הביאן עדיין ומעמו דלפני כפרה כיון ששניהן בעזרה חל על שניהם חיוב הקרבה וממילא חל חיוב לחם על שניהן.

⁵⁶ כ"מ מרש"י ותוס' בסוגיא ובאחרונים דייקו מהרמב"ם שלכאורה משמע ששניהן צריכין לחם דהיינו שיביא לחם לכל אחד ואחד והקשו אבל שם בש"ס לא משמע כן דהכי איתא שם ע"ט ב' מנין למפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות מניין שאיזה מהן שירצה יקריב ולחמה עמה וכו' יכול שתהא שנייה טעונה לחם וכו' אלמא דחד מהן טעונה לחם ולא שנים וע"כ גם רבי יוחנן ס"ל כן מדפריך התם אי לפני כפרה תנינא וכו' יעו"ש היטב וכן מוכח ג"כ מהא דהלכה ט' לכן נ"ל לפרש דגם רבינו ה"ק דאיזה שמקריב ראשון הרי היא טעונה לחם אבל הקרבה השנייה אינה טעונה לחם. ואולי י"ל דכ"ז שלא הקריב אחת מהן והרי שתיהן עומדות ליקרב טעונות שתיהן לחם אבל אם הקריב אחת מהן תחלה אף שהקריב החליפי תודה והתודה עצמה הקריב אח"כ אינה טעונה לחם ויש לעיין היטב בזה. והראשון נ"ל יותר. הר המוריה שם. וכ"כ המפרשים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

